

Parlamentul
Republicii Moldova

IM nr. 14

31.05.2019

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 67		
"13"	06	2019
Ora _____		

Deputați în Parlament:

Igor Munteanu

Alexandru Slusari

Chiril Motpan

Marie Reniță

Stela Macari

Arina Spătaru

Andrei Năstase

Pîngușu

Maria Iobanu

Iclavian Teu

Iuga Șiporici

LEGE
pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 30 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441–447, art. 715), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Guvernul RM va repartiza anual, până la formarea bazei de venituri locale, transferuri cu destinație specială pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare ale autorităților administrației publice locale necesare pentru implementarea prezentei legi, având ca bază inițială de reper cheltuielile din anul precedent adoptării legii”.

Art. II. - Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 384–395, art. 612), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 se completează în final cu un nou alineat cu următorul cuprins:

„venituri ratate – venituri ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale diminuate pe parcursul anului bugetar în rezultatul creșterii prețurilor, majorării cuantumului salariilor în sectorul bugetar, acordarea unor facilități și scutiri conform legislației, precum și alte măsuri rezultate din politicile autorităților publice centrale, care sunt calculate conform unei metodologii aprobate de Parlament.

2. La articolul 12:

alineatul (1) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins: –

„b¹) cheltuielilor suplimentare necesare implementării Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar”;

articolul se completează cu un nou alineat (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În caz de apariție a unor venituri ratate la bugetele locale acestea sunt acoperite în termen de cel mult 60 de zile din fondul de compensare a pierderilor bugetelor unităților administrativ-teritorial ca compartiment al fondului de rezervă al Guvernului.”.

Art. III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Guvernul:

a) în termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va acoperi integral decalajul de resurse pentru salarizare format în rezultatul implementării prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;

- va elabora metodologia de calculare a veniturilor ratate de autoritățile administrației publice locale și o va prezenta Parlamentului spre aprobare;

b) va asigura repartizarea alocațiilor pentru implementarea legislației în domeniul salarizării în baza hotărârilor de Guvern.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative

Prezentul proiect este inițiat cu titlu de inițiativă legislativă.

Necesitatea elaborării proiectului a fost dictată de necesitatea detensionării situației din domeniul salarizării și remunerării din autoritățile administrației publice locale (APL). Prevederile legale din domeniul dat sunt excesiv de limitative, centralizate, discriminatorii și distructive, punând toată responsabilitatea pentru starea lucrurilor în domeniul dat pe APL. De asemenea o altă problemă extrem de importantă este cea privind veniturile APL ratate. Astfel este necesar de introdus noțiunea de „venituri ratate”, având în vedere că bugetele locale se aprobă fără deficit. Pe parcursul anului pot crește prețurile, în unele cazuri salariile, sunt acordate prin lege scutiri și facilități care afectează veniturile bugetelor locale, încălcându-se astfel principiile echității și corespunderii resurselor cu competențele.

Constatăm cu regret că organul central de specialitate, Ministerul Finanțelor, nu asigură o deschidere a datelor și informațiilor, ceea ce oferă posibilitatea de manipulare din partea sa. Astfel prin răspunsurile sale la adresările noastre privind problemele în cauză, contrar informațiilor APL concrete privind venituri ratate și că nu pot asigura salarizarea cuvenită din lipsa de resurse sau impunerea de realocare a resurselor din soldurile disponibile, autoritatea în cauză vorbește de creșterea veniturilor la impozitul pe venitul persoanelor fizice per general, deși și aici apar întrebări ce criterii au fost puse la bază, raportul cu nivelul inflației, perioada de referință, rectificările precedente la buget și, respectiv, cum ar fi fost veniturile dacă nu avea loc așa numita reformă fiscală. La fel apare întrebarea care este creșterea medie de la an la an, inclusiv pe unitate administrativ-teritorială.

Administrația publică sau organele executive au două părți componente care sunt organizate și funcționează autonom în condițiile legii: administrația publică centrală și administrația publică locală. Salarizarea reprezintă un element al organizării activității și nu poate fi rupt de la aceasta, deoarece creează distorsiuni, de cele mai multe ori negative în activitatea eficientă a autorităților publice.

Noul sistem de salarizare, în raport cu APL, este excesiv de centralizat și limitează în totalitate inițiativa locală, dreptul și posibilitățile APL de a avea politici proprii de personal și remunerație, în conformitate cu specificul teritorial și capacitatea financiară a comunităților locale respective. În fond, legislația în vigoare nu ține cont de particularitățile organizării, funcționării și finanțării APL, precum și de gradul de liberate/autonomie de care trebuie să beneficieze autoritățile locale, inclusiv în domeniul stabilirii sistemelor de remunerație.

În pofida celor menționate, prezentul proiect de lege urmărește doar un sigur aspect necesar a fi remediat. Autoritățile centrale, fără o consultare efectivă a structurilor asociative ale APL, au stabilit standarde destul de înalte privind remunerarea unor categorii de angajați la nivel local, lăsând problema alocării resurselor necesare pe seama bugetelor locale (cu doar compensarea parțială a unor cheltuieli).

Conform prevederilor Conform art. 9 alin. 2 din Carta Europeană a Autonomiei Locale **„resursele financiare ale autorităților administrației publice locale trebuie să fie proporționale cu competențele prevăzute de Constituție sau de lege.”**

Art. 10 alin. (3) din Legea 436/2006 privind administrația publică locală prevede că „autoritățile administrației publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competențe autorităților publice locale **fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competențe l-ar putea genera, fără o consultare a autorităților locale de nivelul corespunzător și fără ca colectivitățile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare.**”

Conform art. 14 (4) din aceeași Lege „consiliul local nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.”.

Conform art. 3 din Legea 435/2006 privind descentralizarea administrativă, descentralizarea administrativă are la bază așa principiul cum ar fi:

1) principiul autonomiei locale, care presupune garantarea dreptului și capacității efective a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, conform legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice;

2) principiul echității, care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale pentru a-și atinge obiectivele în realizarea competențelor lor;

3) *principiul corespunderii resurselor cu competențele*, care presupune corespunderea resurselor financiare și materiale alocate autorităților publice locale cu volumul și natura competențelor ce le sunt atribuite pentru a asigura îndeplinirea eficientă a acestora;

4) *principiul solidarității financiare*, care presupune susținerea financiară de către stat a celor mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale, în special prin aplicarea unor mecanisme de repartizare financiară echitabilă;

5) principiul dialogului instituțional, care presupune informarea și consultarea de către stat, în timp util, a autorităților publice locale, în procesul de planificare și de luare a deciziilor, prin structurile lor asociative, asupra oricăror chestiuni ce le privesc în mod direct ori sunt legate de procesul descentralizării administrative;

6) principiul parteneriatului public-privat, public-public, public-civil, care presupune garantarea unor posibilități reale de cooperare între guvern, autoritățile locale, sectorul privat și societatea civilă.”

Având în vedere că principiile și standardele respective au fost neglijate, se impune stabilirea unor reglementări mai rigide în lege pentru a asigura că, **odată ce au fost impuse anumite standarde în domeniul salarizării de autoritățile centrale, necesarul de resurse urmează a fi suplinit de la bugetul central prin transferuri speciale.**

În contextul celor menționate se propune ca în articolul 30 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar să fie completat cu prevederi clare privind obligativitatea Guvernului de a repartiza anual, până la formarea bazei de venituri locale suficiente, transferuri cu destinație specială pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare ale autorităților administrației publice locale necesare pentru implementarea Legii 270/2018, având ca bază inițială de reper cheltuielile din anul precedent adoptării legii.

Este necesar de a modifica și cadrul legal ce reglementează finanțele publice locale. Respectiv se propune de a fi introdusă noțiunea de venituri ratate la articolul 1 și completarea articolul 12 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale cu

prevederi privind obligativitatea asigurării APL cu transferuri speciale privind finanțarea cheltuielilor necesare implementării Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, precum și acoperirea veniturilor ratate în termen de cel mult 60 de zile din fondul de compensare a pierderilor bugetelor unităților administrativ-teritorial ca compartiment al fondului de rezervă al Guvernului.

În final proiectul de lege urmărește scopul de a lichida în termeni optimi toate restanțele privind necesarul de resurse pentru APL, inclusiv de a stabili mecanismul eficient de calculare a veniturilor ratate ale APL și de alocare a resurselor prin hotărâri ale Guvernului - mecanism care la moment este stabilit sau nu (adică sporadic) în legea bugetară anuală.

Având în vedere că proiectul de lege urmărește și un beneficiu ce țin de dreptul fundamental al persoanei la remunerare corespunzătoare, se propune ca legea, conform legislației privind actele normative, să intre în vigoare de la data publicării, adică nu conform prevederilor ordinare (peste 30 de zile de la data publicării).

Referitor la resursele necesare sau fundamentarea economico-financiară a proiectului, acestea de mult timp trebuiau să fie prevăzute, concomitent cu adoptarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Ministerul Finanțelor va trebui să revadă și să finalizeze în termen optimi evaluarea impactului financiar al implementării Legii nr. 270/2018 ca restanță și deficiență existentă.

Autorii:

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Igor Munteanu

Alexandru Slusari

